

KAJ MI POMENIJO SEMINARJI?

ANITA KOREN

Osmo leto plešem pri folklorni skupini KUD Anice Černejeve Makole, v začetku šolskega leta 2008/2009 pa sem z veseljem prevzela vodenje otroške folklorne skupine v osnovni šoli. Ker je naša šola na novo ustanovljena, sem pričela dejavnost povsem od začetka, kar je bilo po eni strani dobro, saj nisem bila obremenjena s preteklostjo, po drugi strani pa sem imela težave, ki jih pri izkušenejših ne bi bilo. Otroci, večinoma prvošolčki, so bili popolni začetniki. Na začetku sem bila mnjenja, da imam dovolj znanja in izkušenj pri folklorni skupini in jih bom brez težav prenesla na otroke. A kljub sorazmerno dobremu poznavanju plesov, izkušnjam s sestavljanjem odrskih postavitvev, praksi z nastopi, razvitemu ritmičnemu posluhu, pogostemu javnemu nastopanju ... sem naletela na nemalo težav, ob katerih sem se kalila skupaj s skupino.

Na prvo oviro sem naletela pri pisanju letnega načrta, ki sem ga morala oddati v začetku šolskega leta. Težava je bila, da nisem imela predstave, koliko časa bom potrebovala za učenje posameznega plesa. Prav tako se nisem mogla odločiti, katere plesove poučevati. Sledila je težava z učenjem plesov. Štajerske plesove, ki jih plešemo v folklorni skupini v Makolah, dobro poznam, zato sem začela učenje teh korakov. Napaka! Šele pozneje sem spoznala, da je treba pri otrocih, še posebno pri začetnikih, najprej razvijati občutek za ritem, poudarjeno dobo, ritmičnost, skladnost izvajanja ... – razvijati je treba plesnost. Že od vsega začetka sem vedela, da je pred plesom in petjem treba ogreti svoje telo in glasilke. Poskusila sem z različnimi igricami in upevalnimi vajami, ki so mi bile do tedaj znane. Z njimi sem bila sicer dokaj uspešna, a so se jih zaradi ponavljanja otroci kmalu naveličali, kar pa ni dobro.

Tako sem ugotovila, da kljub moji izobrazbi, didaktičnemu in pedagoškemu znanju, ki sem ga pridobila med študijem na pedagoški fakulteti v Mariboru, ter poznavanju dela v odrasli folklorni skupini, potrebujem pomoč drugih, izkušenejših od sebe. Predvsem pa potrebujem svoje izkušnje, saj na šoli poučujem šele drugo leto. Tako mi je vodja naše folklorne skupine svetoval, da obiščem začetni seminar za vodje otroških folklornih skupin, ki so ga ravno v tem času razpisali pri JSKD. Odločila sem se in se prijaviła.

Na seminarju sem dobila prav to, kar sem potrebovala. Od vsakega srečanja (družili smo se šest vikendov med oktobrom 2008 in marcem 2009) sem odnesla nekaj novega. Sama sem najbolj potrebovala izkušnje na didaktičnem področju, kako otroke motivirati za delo, kako razvijati plesnost, kako pričeti poučevanje plesov in prenašanje znanja. Poleg tega sem dobila kup pomembnih informacij in izkušenj, ki jih kot vodja otroške folklorne skupine potrebujem, a se tega prej nisem zavedala. Kakšna je ljud-

ska vokalna in instrumentalna glasba, kakšni so godčevski sestavi in kakšno je ljudsko muziciranje, kako ples prilagajamo otrokom, kako jih zapisujemo, kako otroke na odru oblečemo, kakšno je otroško ljudsko izročilo in kako ga vnašamo v pouk ... Spoznala sem razvoj plesa in oblačilne kulture na Slovenskem pa tudi kakšen nov ples. Obnovila sem svoje znanje dramske igre oziroma igre na odru, urejanja pričesk in sestavljanja odrske postavitve. Nenazadnje sem sklenila nova poznanstva in izmenjala izkušnje z drugimi vodji otroških folklornih skupin. Namen seminarja, kot ga je opisal Bojan Knific, "da ustrezno usposobi vodje otroških folklornih skupin in ponudi znanje učiteljem, ki ljudsko izročilo vnašajo v pouk", je bil vsaj pri meni dosežen.

Kakšna pa je vloga drugih – nadaljevalnih, obnovitvenih seminarjev? So še potrebni, ali je dovolj, da tukaj končaš in se posvetiš samostojnemu delu?

Če si kot cilj zastavimo, da bi dobro delali, se naše izobraževanje po začetnem seminarju, ki nam da neke osnove, še zdaleč ne konča. Tisti, ki misli, da mu bo uspelo hitro in brez stalnih izobraževanj in druge pomoči uresničiti, kar se pričakuje od vodje folklorne skupine, živi v veliki zmoti. Že v naravi človeka je, da se sčasoma 'izrabi' in ne najde novih idej. Ali pa določene stvari pozabi. Prav tako verjamem, da vodje nikoli ne vemo vsega o ljudskem izročilu in o tem, kako prenašati znanje na druge. Otroci so vsako leto drugačni in kar pri eni generaciji učinkuje, pri drugi ne. Nekatere skupine otrok so tako zahtevne, da potrebuješ za delo z njimi ogromno energije, z drugimi je lažje in ti energijo vračajo. A potrebni so seminarji. Na njih dobiš ponovni zagon, nove ideje, strokovni nasvet, obnoviš svoje znanje, spoznaš nekaj novega in predvsem izmenjaš izkušnje z drugimi, kar pri vodenju ogromno pomeni.

Kar se tiče mojega znanja o vodenju otroške folklorne skupine, menim, da sem pridobila veliko novega, kar bom s pridom izkoristila in obvezno nadgrajevala. Imam pa še eno težavo, za katero verjamem, da jo bom rešila s pomočjo

Začetni seminar za vodje folklornih skupin; sezona 2008/2009.
(Foto: Janez Eržen, Ljubljana, 17. 1. 2009.)

Pikapolonca zleti v nebesa ... Utrinek z dela skupine, ki se je ob vodstvu Damjana Trbovca ukvarjala z gledališkimi prvinami v odrskih postavitvah.
(Foto: Janez Eržen, seminar ob priležitvi Ringaraja 2009, Žalec, 30. 5. 2009.)

kakšnega seminarja. Ker nikoli nisem odraščala ob ljudski glasbi, ampak bolj ob glasbeni vzgoji v osnovni šoli, ki daje večji poudarek notam in notnim vrednostim ter notnemu zapisu in muziciranju po njem kot pa terenski izkušnji, imam pomanjkljivo znanje s tega področja. V odrasli folklorni skupini imamo ljudske godce in do sedaj nisem čutila potrebe po podrobnem zanimanju za njihov način muziciranja. Oni so igrali in mi smo plesali. Odkar pa sem za svojo otroško folklorno skupino iskala harmonikarja, se je moje zanimanje za ljudsko glasbo povečalo. Zdelo se mi je samoumevno, da bo fant, ki igra diatonično harmoniko, znal igrati 'po ljudsko'. Zmotila sem se. Zase in zanj moram poiskati primeren seminar ali učitelja, ki naju bo naučil ljudskega muziciranja. Njega zato, da bo znal igrati, in mene zato, da bom vedela, kaj zahtevati od godca in kako to doseči.

In če nekoliko zapustim otroško folklorno skupino in omenim želje našega vodje odrasle folklorne skupine. Dobil je zamisel, da bi naši godci harmoniko vsaj kdaj pa kdaj zamenjali za oprekelj. Ker pa je oprekelj v sedanjem času zelo redko glasbilo, bo naš godec vsekakor potreboval seminar o igranju nanj. Če pogledamo resnici v oči, v glasbenih šolah danes poučujejo igranje na klasične inštrumente in ne na ljudska glasbila.

Če povzamem. Ustnih, živih in pristnih virov ljudskega izročila je vsak dan manj. In mi, ki se ukvarjamo s folklorno dejavnostjo, počnemo to na ljubiteljski ravni. Skoraj vsi imamo ob tem redno delo. Takšna dejavnost vzame človeku veliko časa, ki ga sicer rad vloži, a vsekakor mu ga zmanjkuje za samostojno raziskovanje ljudskega izročila. Za kaj bi tudi tratil čas, če to že raziskujejo in so že raziskali strokovnjaki, ki imajo več izkušenj? Ne rečem, da iskanje na terenu in stik z njim ni koristen, a potrebno je tudi izobraževanje. Na seminarjih strokovnjaki, ki imajo to znanje 'v malem prstu', nesebično prenašajo svoje izkušnje na druge. Z njihovo pomočjo poustvarjamo ljudsko izročilo Slovencev, ga prenašamo na druge ljudi in bomo to še počeli. Proces pa je lahko tudi obraten. Verjamem, da še ni vse raziskano. Zato se lahko tudi strokovnjaki na kakšnem seminarju naučijo kaj novega, saj se jih lahko udeležijo tudi ljudje, ki so kakšno stvar še doživeli ali se je spominjajo iz pripovedovanja svojih prednikov. Tako se izobražujeta obe strani in se s tem folklorna dejavnost samo še bogati in plemeniti.

Menim, da je naloga vsakega naroda, da ne pozabi svoje kulturne dediščine. Saj ravno to ponujamo vsem turistom, drugim narodom, pa tudi sokrajanom in sodržavljanom. Ljudsko izročilo je naše prepoznavno znamenje, saj se po njem razlikujemo od drugih.

Čakajoč na predstavitev.
(Foto: Janez Eržen, seminar ob priležitvi Ringaraja 2009, Žalec, 30. 5. 2009.)